

DECIZIE

5 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat,
în cauza civilă la cererea introductivă a Societății cu Răspundere Limitată
„Sifiz-L” cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de întreprinderea
fondată,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017, prin care a
fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare al Societății cu Răspundere
Limitată „Sifiz-L”, încetată procedura simplificată de faliment cu radierea
societății din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele
creditoriale și debitoriale ale Societății cu Răspundere Limitată „Sifiz-L”,

c o n s t a t ă :

La data de 03 mai 2016, SRL „Sifiz-L” a depus cerere introductivă cu privire
la intentarea procedurii simplificate a falimentului față de sine.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2016, cererea
introductivă a fost primită spre examinare.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016, a fost constatată
insolvabilitatea debitorului SRL „Sifiz-L”, fiind intentată procedura simplificată a
falimentului față de SRL „Sifiz-L” și desemnat în calitate de lichidator Manalati
Tair, deținătorul autorizației nr. 123 din 14 ianuarie 2015.

Totodată a fost obligat lichidatorul să notifice creditorii despre înregistrarea
cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al
creanțelor în termen de cel mult 45 de zile de la data intrării debitorului SRL
„Sifiz-L” în procedura simplificată a falimentului, adică până la data de 23 iunie
2016, să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a
preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință, să verifice,
să întocmească și să prezinte instanței de insolabilitate, nu mai târziu de 30 iunie
2016, tabelul definitiv al creanțelor, proiectul bilanțului de lichidare, inclusiv
creanțele confirmate și datoriile, precum și un raport amănunțit asupra cauzelor și
împrejurărilor care au condus la insolabilitate, cu menținerea persoanelor cărora

le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii și a fost stabilită ședința de validare a creanțelor pentru data de 04 iulie 2016.

La data de 28 martie 2017, lichidatorul SRL „Sifiz-L” Manalati Tair a depus în instanță o cerere prin care a solicitat aprobarea raportului final și a bilanțului de lichidare a debitorului SRL „Sifiz-L”.

La data de 03 aprilie 2017, lichidatorul SRL „Sifiz-L” Manalati Tair a prezentat instanței de insolvență Raportul de lichidare a SRL „Sifiz-L” solicitând aprobarea Raportului final și bilanțului de lichidare cu lichidarea SRL „Sifiz-L” ca subiect de drept, radierea debitorului din Registrul de stat al persoanelor juridice și stingerea creanțelor neexecutate în procedura de lichidare a SRL „Sifiz-L”.

În motivarea Raportului de lichidare, lichidatorul SRL „Sifiz-L” Manalati Tair a indicat că, reieșind din datele tabelului consolidat al creanțelor, au fost înaintate spre validare creanțe în valoare totală de 4 524 810,87 lei.

Totodată, lichidatorul a menționat că, pe parcursul derulării procesului la conturile bancare ale debitorului nu au fost stabilite mijloace financiare, la fel debitorul nu dispune de bunuri mobile sau imobile care ar permite realizarea acestora în scopul achitării datoriilor față de creditori sau ar acoperi cheltuielile de insolvență.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017 a fost aprobat Raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „Sifiz-L”, încetată procedura simplificată de faliment cu lichidarea și radierea SRL „Sifiz-L” din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele neexecutate ale SRL „Sifiz-L”.

La data de 16 mai 2017 Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de insolvență cu dispunerea efectuării de către lichidator a acțiunilor ce nu au fost întreprinse de către acesta în vederea neadmiterii prejudicierii bugetului public național.

În motivarea recursului a indicat că instanța de insolvență, contrar prevederilor art. 6 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, nu a citat și nu a înștiințat reprezentantul creditorului Serviciul Fiscal de Stat despre data și ora desfășurării ședinței, astfel, Serviciului Fiscal de Stat i-a fost îngrădit dreptul la un proces echitabil și a fost privat de posibilitatea de a-și expune poziția în ședința de judecată referitoare la problemele soluționate.

Menționează faptul că, la materialele cauzei, nu se regăsește nici o confirmare referitor la faptul expedierii în adresa Serviciului Fiscal de Stat a citației sau înștiințării despre ședința din 03 aprilie 2017, precum și dovada de recepționare a acesteia.

Comunică că hotărârea din 03 aprilie 2017 nu a fost expediată în adresa Serviciului Fiscal de Stat, or necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces, ar putea încălca principiul egalității părților în drepturile procedurale, fapt stabilit de art. 26 alin. (4) CPC.

Insistă că a făcut cunoștință cu hotărârea recurată din 03 aprilie 2017 doar când a fost publicată în Monitorul Oficial al RM din 28 aprilie 2017.

Reiterează că instanța de insolvență a aplicat eronat și a încălcat normele de drept material, iar circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii nu au fost stabilite.

Consideră că contrar prevederilor art. 5 alin. (3), art. 68 alin. (1) al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, administratorul/lichidatorul fiind desemnat de instanța de insolvență pentru exercitarea atribuțiilor, nu a întreprins toate acțiunile posibile în vederea stingerii creanțelor creditorilor.

Afirmă că din raportul prezentat de lichidator, reiese că, bunurile debitorului nu pot acoperi cheltuielile procesului de insolvență și nu pot stinge creanțele creditorilor, poziție cu care Serviciul Fiscal de Stat nu este de acord.

Susține că pe parcursul activității, persoanele cu funcție de răspundere ale debitorului, inclusiv fondatorii, s-au manifestat prin administrarea neglijentă a întreprinderii ce a dus în mod vădit la incapacitatea de plată și eschivarea de la obligațiunile față de buget.

Invocă că atât lichidatorul SRL „Sifiz-L”, cât și instanța de insolvență au examinat chestiunea privind aprobarea bilanțului de lichidare și radierea debitorului, fără a întreprinde toate măsurile prevăzute de legislație.

În scopul prevenirii prejudicierii bugetului de stat, relevă că lichidatorul în baza prevederilor art. 104 – 106 a Legii insolvenței, urma să verifice legalitatea tranzacțiilor efectuate în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvență, cu prezentarea raportului respectiv, anexarea documentelor confirmative, inclusiv cu intentarea după caz a litigiilor în vederea anulării tranzacțiilor fictive și frauduloase, care au afectat interesele creditorilor, inclusiv interesele bugetului public național.

De asemenea, mai indică că instanța de insolvență nu a examinat toate cererile, deși Serviciul Fiscal de Stat a înaintat cerere de admitere a creanțelor suplimentare nr. 01-16/4-4100 din 19 august 2016, recepționată de cancelaria instanței de insolvență la 22 august 2016.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

La materialele cauzei nu se atestă date când a fost expediată în adresa Serviciului Fiscal de Stat copia hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017, precum și când a fost recepționată de către recurent.

În circumstanțele relevate, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 16 mai 2017 în termen.

La data de 31 mai 2017 în adresa intimatului SRL „Sifiz-L” a fost expediată copia recursului declarat de către Serviciul Fiscal de Stat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Însă, intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite

recursul, de a casa hotărârea primei instanțe și a restitui pricina spre rejudecare în prima instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2016, cererea introductivă înaintată de debitorul SRL „Sifiz-L” privind intentarea procesului de insolabilitate față de sine a fost primită spre examinare (f. d. 23).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2016, a fost constatată insolabilitatea debitorului SRL „Sifiz-L”, fiind intentată procedura simplificată a falimentului față de SRL „Sifiz-L” și desemnat în calitate de lichidator Manalati Tair, deținătorul autorizației nr. 123 din 14 ianuarie 2015.

Totodată a fost obligat lichidatorul să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor în termen de cel mult 45 de zile de la data intrării debitorului SRL „Sifiz-L” în procedura simplificată a falimentului, adică până la data de 23 iunie 2016, să facă un apel special în adresa creditorilor garantați cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolabilitate, nu mai târziu de 30 iunie 2016, tabelul definitiv al creanțelor, proiectul bilanțului de lichidare, inclusiv creanțele confirmate și datoriile, precum și un raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolabilitate, cu menținerea persoanelor cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii și a fost stabilită ședința de validare a creanțelor pentru data de 04 iulie 2016 (f. d. 29 – 32).

La data de 28 martie 2017, lichidatorul SRL „Sifiz-L” Manalati Tair a prezentat instanței de insolabilitate Raportul de lichidare a SRL „Sifiz-L” solicitând prin prisma prevederilor art. 135 alin. (5) din Legea insolabilității, aprobarea Raportului final și bilanțului de lichidare a SRL „Sifiz-L” în proces de faliment simplificat, dispunerea încetării procesului de insolabilitate și anume, a procesului de faliment simplificat intentat față de SRL „Sifiz-L” cu radierea SRL „Sifiz-L” din Registrul de stat al persoanelor juridice și degrevarea de obligații (f. d. 79 - 80).

Drept urmare, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017 a fost aprobat Raportul final și bilanțul de lichidare a SRL „Sifiz-L”, a fost încetată procedura simplificată de faliment cu lichidarea și radierea SRL „Sifiz-L” din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale SRL „Sifiz-L” (f. d. 90 – 92).

Analizând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în recurs, instanța de recurs conchide că, soluția dată în prezentul litigiu este una neîntemeiată, or, instanța de insolabilitate s-a expus în privința raționamentului aprobării Raportului final și bilanțului de lichidare a debitorului insolabil, cu încetarea procesului simplificat a falimentului și cu lichidarea și radierea SRL „Sifiz-L” din Registrul de stat al persoanelor juridice, fără a elucida următoarele aspecte.

În susținerea opiniei enunțate, se vor reține prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 6 alin. (1), (2) și (4) din Legea insolvenței, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (1) și (3) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Potrivit art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată.

Se reține, că în speță, Curtea de Apel Chișinău, fixând data ședinței de judecată privind examinarea Raportului final și bilanțului de lichidare a SRL „Sifiz-L” pentru 03 aprilie 2017, nu a expediat citație pentru ședința respectivă Serviciului Fiscal de Stat, nu a înștiințat în mod legal nici pe restul participanților la procesul în cauză, adică pe ceilalți creditori cu creanțele validate.

Or, în tabelul definitiv al creanțelor validate ale creditorilor împotriva patrimoniului debitorului se include creanța de rangul III a IFS DAF Centru în sumă de 35 583 lei și creanța de rangul VI a IFS DAF Centru în sumă de 21 448 lei (f. d. 84).

Respectiv, Serviciul Fiscal de Stat urma a fi înștiințat legal despre ședința instanței de insolvență privind examinarea Raportului final și bilanțului de lichidare a SRL „Sifiz-L”, dat fiind faptul că creanțele statului au fost validate încă la data de 24 martie 2017.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că hotărârea recurată a fost emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural prevăzute atât de Legea insolvenței, cât și Codul de procedură civilă privind citarea, notificarea și înștiințarea participanților la proces, la caz pe recurentul Serviciul Fiscal de Stat.

Afară de aceasta, instanța de recurs consideră soluția dată în prezentul litigiu precum că debitorul nu dispune de masă debitoare, care ar putea acoperi datoriile existente, drept una arbitrară, or, Raportul final al lichidatorului SRL „Sifiz-L” – Manalati Tair în baza căruia s-a dispus încetarea procesului de insolvență, cu lichidarea și radierea debitorului din Registrul de stat al persoanelor juridice, a fost întocmit superficial fără a fi verificată minuțios informația dacă dispune sau nu ultimul de masă debitoare întru satisfacerea creanțelor creditorilor.

Conform art. 68 alin. (2) din Legea insolvenței, în procedura de insolvență, procedura falimentului sau procedura de restructurare, acțiunile administratorului/lichidatorului sunt orientate spre păstrarea, majorarea și valorificarea cât mai eficientă a masei debitoare prin toate mijloacele legale disponibile, pentru executarea cât mai deplină a creanțelor creditorilor.

Potrivit art. 135 alin. (5) din Legea insolvenței, în cazul lipsei masei debitoare, instanța de insolvență, odată cu aprobarea bilanțului de lichidare, adoptă o hotărâre de încetare a procesului, prin care dispune și radierea debitorului din registrul de stat în care este înscris.

Prin prisma art. 137 alin. (5) din Legea insolvenței, lichidarea și radierea debitorului din registrul de stat vor avea loc în cadrul procedurii simplificate a falimentului în modul prevăzut de prezenta lege.

În contextul expus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de insolvență a admis Raportul final al lichidatorului SRL „Sifiz-L” – Manalati Tair, cu dispunerea lichidării întreprinderii respective, fără a obiecta în privința incertitudinii inexistenței masei debitoare.

Totodată art. 178 a Legii insolvenței prevede posibilitatea încetării procesului de insolvență cu acordul creditorilor sau din lipsa de temei de insolvență.

Astfel, la acest segment se remarcă prevederile art. 178 alin. (1) a Legii insolvenței, potrivit cărora procesul de insolvență, inclusiv procedura falimentului, poate înceta la cererea debitorului dacă acesta, după expirarea termenului de înaintare a creanțelor, dispune de aprobarea tuturor creditorilor validați.

Deci, această cerere poate fi depusă după petrecerea ședinței de validare a creanțelor și când debitorul prezintă dovada că toți creditorii, ale căror creanțe au fost validate, sunt de acord cu încetarea procesului.

La caz se constată că lichidatorul SRL „Sifiz-L” – Manalati Tair nu a prezentat dovada că toți creditorii, ale căror creanțe au fost validate, și-au exprimat acordul cu privire la înaintarea demersului de lichidare a debitorului.

În conexiunea celor relatate se constată că prima instanță nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat aceste circumstanțe, care, însă, necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea demersului lichidatorului SRL „Sifiz-L” privind încetarea procedurii falimentului simplificat inițiat în privința debitorului SRL „Sifiz-L”.

În aceste condiții este evident că instanța de insolvență examinând cauza nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a demersului lichidatorului SRL

„Sifiz-L” privind încetarea procedurii falimentului simplificat inițiat în privința debitorului SRL „Sifiz-L”, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pe cale de consecință și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse constatării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Pentru considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa hotărârea primei instanțe și a remite pricina spre judecare în prima instanță.

La judecarea pricinii, prima instanța urmează să țină cont de cele menționate, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2017, prin care a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare al Societății cu Răspundere Limitată „Sifiz-L”, încetată procedura simplificată de faliment cu radierea societății din Registrul de stat al persoanelor juridice și considerate stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale Societății cu Răspundere Limitată „Sifiz-L”, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva